

«СОГЛАСОВАНО»
на заседании педагогического
совета
Протокол № 1 от 31.08.2023 г.

«РАСМОТРЕНО»
на заседании МО учителей
родного языка и литературы
Т.Х. Теблов

«31» 08 2023 г.

«31» 08 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

на 2023-2024 учебный год

по родному языку и литературе
учителя Чеховой Ратислы Валерьевны

Предмет	Класс	Количество часов	Количество часов в неделю
родной язык	1 ^{а, б}	78	2
родной язык	4 ^{а, б}	50	1,5
родное чтение	4 ^{а, б}	51	1,5
родной язык	8 ^а	50	1,5
родная литература	8 ^а	51	1,5
остаточный язык	8 ^б	102	3
родной язык	9 ^{а, б}	50	1,5
родная лит-ра	9 ^{а, б}	51	1,5

Кусæн программæ ирон æвзагæй 8-æм къласæн

Кусæн программæ цæттæгонд у Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы ахуырад æмæ наукæйы Министрады уынаффæмæ гæсгæ фидаргонд программæйы бындурыл (Ирон æвзаджы программæ 1-11 кълæстæн. – Дзæуджыхъæу: СЕМ, 2014. – 76 ф.).

Къæлиндарон-тематикон пъланы бæрæггонд æрцыдысты канд æвзаджы темæтæ нæ, фæлæ ныхасы темæтæ дæр, 8-æм къласы ирон æвзаджы чиньджы куыд лæвæрд сты, афтæмæй (Ирон æвзаг: ахуыргæнæн чиньг 8 къласæн / Дзасохты Ф. - Дзæуджыхъæу: СЕМ, 2014. – 192ф.)

Лæвæрд цæуы хуызæгæн

№	ны - мæ ц	Урочы темæ	сах	Урочы хуыз	Ахуыры фæстиуджытæ (ФПАС-мæ гæсгæ)			Ахуырадон архæйдтытæ
					Предметон	Универсалон ахуырадон архæйдтытæ	Удгоймагон	
1.	06.09.2023 13.09.2023	5-7 кълæсты цы æрмæг базыдтой, уый зæрдыл æрлæууын кæнын	2	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Æрдзурын мадæлон æвзаджы ахадындзинадыл адæймаджы царды, ныхас æмæ æвзаджы хицæндзинæдтыл.	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарындтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Мадæлон æвзаджы ахадындзианад царды; ирон æвзаджы аивдзинад æмæ йæ эстетикон тых æнкъарын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ (сочинени-хæдзармæ куыст)

2.	20.09.2023	<p><i>Синтаксис. Пунктуаци. Дзырдбаст.</i></p> <p>Дзырдбасты тыххæй рацыд æрмæг зардыл æрлæууын кæнын. Дзырдбасты хуызтæ сæйраг дзырды морфологион арагътæ гæсгæ</p> <p>«Афæдзы афонтæ»</p>	3 1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Бацамонын дзырдбасты хицæндзинадтæ, дзырдбаст аразыны мадзæлттæ	<p>Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зардыл æрлæууын кæнын</p>	Ирон лексикайы хъæздыгдзинад æнкъарын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседа; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст
.3	27.09.	<p>Бастдзинады хуызтæ дзырдбасты. Æмарæзт. Æфтыдад.</p> <p>«Фæззæг»</p>	1	Ног æрмæг амонаны урок	Бацамонын дзырдбасты хицæндзинадтæ, дзырдбаст аразыны мадзæлттæ	<p>Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарынадтæ зардыл æрлæууын кæнын</p>	Эстетикон æнкъарæнтæ рæзын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст
4.		<p>Хуымæтæг хъуыдыйад. Хуымæтæг хъуыдыйады интонаци. Логикон цавд.</p> <p>«Райгуырæн бæстæ»</p>	1	Ног æрмæг амонаны урок	Бацамонын хъуыдыйады хуызтæ сæ загъды нысан æмæ интонацимæ	<p>Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ.</p>	Ирон лексикайы хъæздыгдзинад æнкъарын	Синтаксисон æвзарстытæ, сфæлдыстадон куыстытæ

	4.10			гәсгә	<p>Регулятивон: хи архәйдтыты фәтк хибарәй сбалвырд кәнын; хъәугә информаци ссарын әмә рахицән кәнын.</p> <p>Базонән: әвзәджы әмбарынаәдтә зәрдыл әрләууын кәнын</p>			
5.	11.10	<p>Хуымәтәг хъуыдыйад. Дзырдты рәнхъәвард хуымәтәг хъуыдыйады.</p> <p>«әрдз нә дарәг»</p>	1	<p>Комбинарон урок ныхасы рәзтыл куысты элементтим ә</p>	<p>Бацамонындзырдт ы рәнхъәвард хуымәтәг хъуыдыйады.</p>	<p>Коммуникативон: ныхасмәхъусын, әмбарын әй; хи хъуыдытә әргом кәнын ныхасы нысан әмә уавәрмә гәсгә.</p> <p>Регулятивон: хи архәйдтыты фәтк хибарәй сбалвырд кәнын; хъәугә информаци ссарын әмә рахицән кәнын.</p> <p>Базонән: әвзәджы әмбарынаәдтә зәрдыл әрләууын кәнын</p>	<p>Индивидуалон куыст кәнынмә әмә кьорды архайынмә разәнгард кәнын</p>	<p>Рацыд әрмәджы фәдыл беседа; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст</p>
6.	18.10	<p>Бәрәг кәнәм, цы базыдтам, уый.</p> <p><i>контроль диктант</i></p>	1	<p>Фәлхат кәныны урок</p>		<p>Коммуникативон: комкоммә ныхас аразын, нывтәм гәсгә хъуыдыйәдтә аразын</p> <p>Регулятивон: хи архәйдтытәм хъус дарын.</p> <p>Базонән: хи ныхас раст рацаразын зонын; хъуыдыйады тыххәй рацыд әрмәг зәрдыл әрләууын кәнын</p>	<p>Фыдыбәстә әмә маделон әвзәгмә уарзондзинад гуырын кәнын</p>	<p>Рацыд әрмәджы фәдыл беседа; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст</p>

7.	25.10.2023	Хъуыдыйады сэйраг уæнгтæ. сэйрат æмæ зæгъинаг. Хъуыдыйады грамматикон бындур. «Адам æмæ æрдз»	1	Ног æрмæг амоньны урок	Бацамоньны хъуыдыйады сэйраг уæнгтæ, базонгæ кæнын хъуыдыйады грамматикон бындуримæ	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Мадаелон æвзаджы аивдзинад æнкъарын; орфографион нормætæй пайда кæнынмæ тырнындзинад гуырын кæнын	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын
8.	8.11.2023	Хъуыдыйады сэйраг уæнгтæ. Сэйраты арæст. «Нæ ирон æгъдауттæ»	1	Урок-балц	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарындæтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: ныхасмæ хъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон нысан æвæрын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Мадаелон æвзаджы аивдзинад æнкъарын; орфографион нормætæй пайда кæнынмæ тырнындзинад гуырын кæнын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседа; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст
9.	15.11.2023	Зæгъинаг. Зæгъинаджы хуызтæ. Хуымæтæг мивдисæгон зæгъинаг. Амæд мивдисæгон зæгъинаг. «Зæххыл кад дæр ис æмæ цард дæр»	1	Ног æрмæг амоньны урок	Бацамоньны хъуыдыйады сэйраг уæнгтæ, базонгæ кæнын хъуыдыйады грамматикон бындуримæ	Коммуникативон: искæй ныхасмæхъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: æвзаджы æмбарындæтæ зæрдыл æрлæууын кæнын	Эстетикон æнкъарæнтæ рæзын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Къордты куыст, индивидуалон куыст

10.	22.11.2023	Зæгъинаджы хуызтæ. Амæд номон зæгъинагтæ «Уæздан æгъдауджын лæджы хонынц»	1	Ног æрмæг амоньны урок	Бацамоньнзæгъин аджы хуызтæ	Коммуникативон: нхи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын, проблемæ раст сбæрæг кæнын.	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ.
11.	29.11.2023	Тире сæйрат æмæ зæгъинаджы æхсæн. «Ирон культурæ»	1	Ног æрмæг амоньны урок	Бацамоньн тире æвæрыны æгъдаутгæ.	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтытæм хъус дарын. Базонæн: æвзаджы æмбарындтæ зæрдыл æрлаууын кæнын	Фыдыбæстæ, мадæлон æвзагмæ уарзондзинад гуырын кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарындтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл
12.	6.12.2023	Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Рефлекси		Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи рæдыдтытæ раст кæнын хи архæйдтытæн аргъ кæнын.		

						Базонаен: хи ныхас раст рацаразын, проблемае раст сбæрæг кæнын.		
13.	13.12.2023	Хъудыйады фæрссаг уæнгтæ æххæстгæнæн. Йæ нысаниуæг. «Æвзæгтæ.Культурæ»	7 1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын хъуыдыйады фæрссаг уæнгтыл, æххæстгæнæныл	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи архæйдтыты фæтк хибарæй сбæлвырд кæнын; хъæугæ информаци ссарын æмæ рахицæн кæнын. Базонаен: хи ныхас раст рацаразын, проблемае раст сбæрæг кæнын.	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ разæнгард кæнын	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
14.	20.12.2023	Комкоммæ æмæ фæрссаг æххæстгæнæнтæ. Æххæстгæнæнты бастдинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уыдонимæ «Удварны æууæлтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарындтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ кæнынæн раргом хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонаен: хи ныхас раст рацаразын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ, предметы æрфыст цæттæ кæнын
15.		Бæрæггæнæн. Цавæр ныхасы хæйттæ вайыныц бæрæггæнæнтæ. Бæрæггæнæнты	1	Ног æрмæг амоныны урок	Хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдты синтаксисон	Коммуникативон: ныхасмæхъусын, æмбарын æй; хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Синтаксисон æвзæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддинад бæрæг кæнын.

	27.10.2023	бастдзинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уйдонимæ «Удварны æууæлтæ»			æвзæрстытæ.	уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи рæдыдтытæ раст кæнын, хи архæйдтытæн аргъ кæнын. Базонæн: æвзаджы æмбарындтæ зæрдыл æрлæууын кæнын		Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
16.		Æмхасæн «Удварны æууæлтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	æрхæцæн нысантгæ æмхасæннимæ	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хибарæй архайын, хи архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Тексты пунктуацион анализ. Хъуыдыйæдтæ æмхасæнтимæ æвзарын.
17.		Фадатон дзырдтæ. Афоны фадат. Бынаты фадат. «Чиныг зониндзинæдты къæбиц»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын фадатон дзырдты хуызта	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хибарæй архайын, архæйдтыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
18.		Фадатон дзырдтæ. Архайды хуызы фадат. Æфсоны фадат. Нысаны фадат.	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын фадатон дзырдты хуызта	Коммуникативон: къорды кусынмæ арæхыныл кусын. Регулятивон:	Индивидуалон куыст кæнынмæ æмæ къорды архайынмæ	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ. Вазыгджын

		«Нæ истори, нæ рагфыдæлтæ»			хи архæйдтытæ æмæ къорды уæнгты архæйдтытæн фæтк аразын. Базонаен: вазыгджын хъуыдыйады арæзт, хуымæтæг хъуыдыйæдты хсæн ахастытæ æнкъарын	разæнгард кæнын	хъуыдыйæдтæй пайда кæнгæйæ, цардæй ист цауы тыххæй дзурын	
19.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Рефлекси	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон: ахуыргæнæг æмæ æмкъласонтимæ иумæ кусын зонын, ахуырадон диалог аразын Регулятивон: хи архæйдтытæн фæтк аразын, раст сæ кæнын, сæ фæстиуджытæ равзарын зонын Базонаен: комкоммæ ныхас цы хъуыдыйæдты ис, уыдоны арæзт æмбарын, ахæм хъуыдыйад саразын зонын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнындзинадыл куыст	Дзурга æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ
20.		<i>Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ.</i> Иувæрсыг хъуыдыйæдты дыууæ къорды. «Удварны æууæлтæ»	7 1	Ног æрмæг амоныны урок	Лæмбынæгдар æрлаууын иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтыл	Коммуникативон: ахуыргæнæг æмæ æмкъласонтимæ иумæ кусын зонын, ахуырадон диалог аразын Регулятивон: хи архæйдтытæн фæтк аразын, раст сæ кæнын, сæ фæстиуджытæ равзарын зонын Базонаен:	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын

						комкоммæ ныхас æмæ диалогон ныхасы аразт æмбарын, диалоджы архайын зонын		
21.		Бæлвырдцæсгомон иуварсыг хъуыдыйæдтæ. «Райгуырæн зæххы ад»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын бæлвырдцæсгомон иуварсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ; маделон æвзаджы аивгæнæн мадзæлттæй пайда кæнгæйæ, монологон ныхас аразын. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст.	Фысгæ ныхасы рæзтыл куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхъæддзинад бæрæг кæнын
22.		Æбæлвырдцæсгомон иуварсыг хъуыдыйæдтæ. «Нæ фыдæлты хæзна»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын æбæлвырдцæсгомон иуварсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцау кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зониндзинадтæ) логикон æгъдауæй раварын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
23.		Иумæйагцæсгомон	1	Урок-практикум	Бакусын иумæйагцæсгомон	Коммуникативон; хи хъуыдытæ æргом	Раст фыссын æмæ раст дзурынын	Фысгæ ныхасы рæзтыл

		иуварсыг хъуыдыйæдтæ. «Æмбисондхæссæг-зондамонæг»			иуварсыг хъуыдыйæдтыл	кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зоньндзинадтæ) логикон æгъдауæй раварын.	архайын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	куыст. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын
24.		Æнæцæсгомон иуварсыг хъуыдыйæдтæ. «Нæ лымæн царæгойты дуне»	1	Ног æрмæг амоньны урок	Бакусын æнæцæсгомон иуварсыг хъуыдыйæдтыл	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ нихасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зоньн. Базонæн: фысгæ æмæ дзургæ нихас аразгæйæ æвзæджы æгъдауттæм æмбаргæйæ хъус дарын	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын. Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст	Дзургæ æмæ фысгæ нихасы рæзтыл куыстытæ; тексты анализ
25.		Номхуындон иуварсыг хъуыдыйæдтæ. «Нæ рагфыдæлты цард»	1	Ног æрмæг амоньны урок	Бакусын номхуындон иуварсыг хъуыдыйæдтыл.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ нихасы хæрзхæддзинадыл кусын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын зоньн. Базонæн: фысгæ æмæ дзургæ нихас аразгæйæ æвзæджы	Хи дзырдуат фæхъæздыгдæр кæнынмæ тырнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст

						æгъдауттæм æмбаргæйæ хъус дарын		
26.		Иувæрсыг хъуыдыйæдтæй цы базыдтам, уый бафидар кæнын. «Удварны æууæлтæ»	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын		Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдуттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад рæзын кæнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ; тексты анализ
27.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын				
28.		Æххæст æмæ æнæххæст хъуыдыйæдтæ. «Удварны хæзнатæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын æххæст æмæ æнæххæст хъуыдыйæдтыл.	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдуттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	. Сфæлдыстадон куыстытæ.
29.		<i>Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ</i> Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтытыххæй æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын. «Мæ райгуыраен хъæу»	7 1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, хи ныхасы мидæг рацыд æвзаджы нуæгтæй пайда кæныныл ахуыр кæнын; рæдыдтытæ раст	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдуттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Хи дзырдуат фæхъæздыгдæр кæнынмæ тырнын	Сфæлдыстадон куыстытæ.

				кæныныл архайын			
30.	Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ «Ирыстони историон цыртдзæвæнтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бакусын хъуыдыйады æмхуызон уæнгтыл	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: æфсоны-фæстиуæджы ахастытæ æргом кæнын; текст-тæрхон аразын.	Хи дзырдуат аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ
31.	Бæттæгтæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ. «Удварны хæзнатæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидæг пайда кæныныл	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцау кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зониндзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Сфæлдыстадон куыст кæнынмæ тырнындзианд рæзын кæнын	Синтаксисон æвæрстытæ. Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын. Къордты куыст. Сфæлдыстадон куыстытæ.
32.	Æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ. «Удварны хæзнатæ» «Ирыстони историон	1	Урок-беседæ	Бацамонын æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ	Коммуникативон: дзургæ æмæ фысгæ ныхас раст кæнын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдуæттæй пайда	Ныхасы темæйы бындурыл бакæнын хъомыладон куыст, тексттæн монон-эстетикон æгъдауæй аргъ кæнын.	Сфæлдыстадон куыстытæ. Къордты куыст.

		цыртдзавæнтæ»				кæнын; анализ и синтез кæнын.		
33.		Æмхуызон уæнгты иугæнæг дзырдтæ. Æрхæцæн нысæнттæ иугæнæг дзырдтимæ. «Мæргъты цардæй»	1	Ног æрмæг амонаны урок	Бацамонын æмхуызон уæнгты иугæнæг дзырдты æрхæцæн нысæнтты æгъдауттæ	Коммуникативон: фæрстытæ æвæрын зонын быцау кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлексии; хи хъуыдытæ (зонындзинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзурга æма фысга ныхасы разтыл куыстытæ
34.		Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый.	1	Рефлекси		Коммуникативон: къорды кусын; хи æмæ искæй ныхас раст кæнын. Регулятивон: къорды ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын. Базонæн: дзырдуеттæй пайда кæнын; анализ и синтез кæнын.	Хибарæй архайын, хи архæйдтыты хæрзхæддинад бæрæг кæнын	Къордты куыст индивидуалон куыст
35.		<i>Сидæнтæ, бавæргæ дзырдтæ æма æвæстхæртæ</i> Хъуыдыйæдтæ	8	Ног æрмæг амонаны	Бацамонын сидæны тыххæй	Коммуникативон: хи æмæ искæй ныхас раст кæныныл архайын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын,		

	сидæнтимæ.Æрхæцæн нысæнттæ сидæнтимæ. «Удварны æууæлтæ»	1	урок	æмбарынад, сидæны бынат хъуыдыйады	ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: анализ и синтез кæнын; хи архæйдтыты рефлeкси; хи хъуыдытæ (зониндзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.		
36.	Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйæдты сидæнтимæ. «Æрдз Хуыцауæй адæймагыл фæдзæхст у»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын сидæны бынат хъуыдыйады.Æрхæцæн нысæнтты авæрыны фæтк.	Коммуникативон; фæрстытæ авæрын зонын быцау кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлeкси; хи хъуыдытæ (зониндзинадтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Сфалдыстадон куыст кæнынмæ тырнындианд рæзын кæнын	Сидæнтимæ хъуыдыйæдтæ аразын
37.	Бавæргæ арæзтытæ. Æрхæцæн нысæнттæ бавæргæ арæзтытимæ. «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын бавæргæ арæзтытæ,æрхæцæн нысæнтты авæрыны фæтк.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрма гæсгæ. Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын.	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстытæ, предметы æрфыст цæттæ кæнын

						Базонаен: хи ныхас раст рацаразын.		
38.	Бахæсгæ арæзтытæ. Æрхæцæн нысæнттæ бахæсгæ арæзтытимæ. «Дун-дуне-нæ алфæмблей»	1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын бахæсгæ арæзтытæ, æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк.	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонаен: хи архæйдтыты рефлекси; хи хъуыдытæ (зоньндзинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Къорды кусынмæ разæнгард кæнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст	
39.	Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	Фæлхат кæныны урок		Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын быцæу кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонаен: хи архæйдтыты рефлекси; хи хъуыдытæ (зоньндзинаедтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын		
40.	Бавæргæ æмæ бахæсгæ	1	Комбинарон урок	Бацамонын бавæргæ æмæ	Коммуникативон; фæрстытæ æвæрын зонын	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл	

	арэзтыгæ. «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»			бахæсгæ арэзтыгæ	быцау кæнын зонын хи хъуыдытæ æргом кæнын зонын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтыты фæтк сбæрæг кæнын, ахуыры фæстиуджытæ рагацау сбæрæг кæнын. Базонæн: хи архæйдтыты рефлекси; хи хъуыдытæ (зониндзинæдтæ) логикон æгъдауæй равæрын.	тырнын	куыстыгæ
41.	Рацыд æрмæг бафидар кæнын. «Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ»	1	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарынадтæй ныхасы мидаг пайда кæныныл	Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн цы æвзаджы иуæгтæ хъæуы, уый æмбарын, равзарын сæ зонын Регулятивон: ахуырадон архæйдтыгæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: иумæйаг æмæ сæрмагонд номдарты ахадындынад æмбарын	Хи ныхасы хъæд аивдæр кæнынмæ тырнын	Дзургæ æмæ фысгæ ныхасы рæзтыл куыстыгæ. Иумæйаг æмæ сæрмагонд номдартæй пайда кæнгæйæ, цардæй ист цауы тыххæй таурæгъон текст аразыныл кусын.
42.	Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый		Рефлекси		Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн цы æвзаджы иуæгтæ хъæуы, уый æмбарын, равзарын сæ зонын Регулятивон:	Раст фыссын æмæ раст дзурыныл архайын	Рацыд æрмæджы фæдыл беседæ; индивидуалон бафарст; фронталон бафарст; дидактикон хъæзт

						<p>ахуырадон архайдтыгæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннама рахизын зонын</p> <p>Базонаен: хи архайдтыты рефлeksi; хи хъуыдыгæ (зонындзинадгæ) логикон агъдауæй равæрын.</p>		
43.	<p><i>Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгтæ</i></p> <p>Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарынад.</p> <p>«Æрдз Хуыцауæй адæймагыл фæдзæхст у!»</p>	4 1	Ног æрмæг амоныны урок	Бацамонын хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарынад.	<p>Коммуникативон: искай ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдыгæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архайдтыгæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннама рахизын зонын</p> <p>Базонаен: æвзаджы æмбарынадгæ зæрдыл æрлæууын кæнын</p>	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зонындзинадгæ исынмæ тырнын	<p>Синтаксисон æвзæрстыгæ.</p> <p>Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын.</p> <p>Къордты куыст.</p> <p>Сфæлдыстадон куыстыгæ.</p>	
44.	<p>Иртæстгонд бæрæггæнæнтæ æмæ æмхасæнтæ.</p> <p>«Удварны миниуджыгæ»</p>	1	Урок-балц	Фæцалх кæнын иртæстгонд бæрæггæнæнтæ æмæ иртæстгонд æмхасæнтæ кæрæдзийæ иртасынын	<p>Коммуникативон: искай ныхасмæ хъусын, аргъ ын кæнын; хи хъуыдыгæ æргом кæнын ныхасы нысан æмæ уавæрмæ гæсгæ.</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архайдтыгæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннама рахизын зонын</p> <p>Базонаен: æвзаджы</p>	Ирон æвзаг ахуыр кæнынмæ разæнгарддзинад хъомыл кæнын	Кæрæдзийы куыстыты хæрзхæддзинад бæрæг кæнын	

						әмбарынаедтә зардыл әрләууын кәнын		
45.	Иртәстгонд фадатон дзырдтә. «Æрдз әмә адәймаджы' хсән гармонн (бастдзинад)	1	Урок-практикум	Бацамоннын хъуыдыйады иртәстгондфадатон дзырдтә	Коммуникативон: искай ныхасмә хъусын, аргъ ын кәнын; хи хъуыдытә әргом кәнын ныхасы нысан әмә уавәрмә гәсгә. Регулятивон: ахуырадон архәйдтытә бәлвырд кәнын, иу архайдәй иннәмә рахизын зоннын Базонән: иртәстгонд уәнгтә зардыл әрләууын кәнын	Хибарәй кусынмә, хибарәй зониндзинәдтә исынмә тырнын	Дидактикон хъазт; дзырдыдтә әххәст кәнын; тексты анализ	
46.	Бәрәг кәнәм, цы базыдтам, уый.	1	Рефлекси	Рацыд әрмәг сфәлхат кәнын, фәцалх кәнын грамматикон әмбарынаедтәй ныхасы мидәг пайда кәныныл	Коммуникативон: искай ныхасмә хъусын, аргъ ын кәнын; хи хъуыдытә әргом кәнын ныхасы нысан әмә уавәрмә гәсгә. Регулятивон: ахуырадон архәйдтытә бәлвырд кәнын, иу архайдәй иннәмә рахизын зоннын Базонән: иртәстгонд уәнгтә зардыл әрләууын кәнын	Хибарәй кусынмә, хибарәй зониндзинәдтә исынмә тырнын	Морфологион әвзәрстытә; дзырдыдтә әмә хъуыдыйәдтә аразынынл куыст	
	<i>Комкоммә әмә фәрссаг ныхас</i>	5		Равзарын тексты хуызтә, әрфыстон тексты әууәлтә;	Коммуникативон: хи хъуыдытә әргом кәнын ныхасы нысан әмә уавәрмә гәсгә.	Сфәлдыстадон куыст кәнынмә разәнгарддзинад	Текстән пьлан аразынынл куыст; пьланмә гәсгә текст хи ныхәстәй	

47.	Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас. «Æрдз на дарæг»	1	Ног æрмæг амоньны урок	бацæттæ кæнын текстмæ хæстæг изложении фыссынмæ	Регулятивон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн хъæугæ дзырдтæ ссарын. Базонæн: хи ныхас раст рацаразын.		радзурын; хи текст фыссын
48.	Æрхæцæн нысæнттæ комкоммæ ныхасы. «Удварны миниуджытæ»	1	Ног æрмæг амоньны урок	Бацамоньны комкоммæ ныхасы æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк	Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн пайда кæныныл архайын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: æвзагон хицæндзинæдтæ иртасын	Хибарæй кусынмæ, хибарæй зоньндзинæдтæ иссынмæ тырнын	Къордты куыст, индивидуалон куыст
49.	Диалог. Цитатæ. Æрхæцæн диалог æмæ цитатæйы «Удварны миниуджытæ»	1	Ног æрмæг амоньны урок	Бацамоньны диалог, цитатæ, æрхæцæн нысæнтты æвæрыны фæтк	Коммуникативон: хи хъуыдытæ раргом кæнынæн пайда кæныныл архайын. Регулятивон: ахуырадон архæйдтытæ бæлвырд кæнын, иу архайдæй иннæмæ рахизын зонын Базонæн: æвзагон хицæндзинæдтæ иртасын	Иртасæн куыстытæ æххæст кæнынмæ тырнын	Тексты анализ; темæмæ гæсгæ æнцойгæнæн схематæ æмæ таблицæтæ цæттæ кæнын
50.	Бæрæг кæнæм, цы базыдтам, уый	1	рефлекси	Рацыд æрмæг сфæлхат кæнын, фæцалх кæнын грамматикон æмбарындтæй	Коммуникативон: хи хъуыдытæ æргом кæнын, искæй хъуыдытæм хъусын, аргъ сын кæнын.	Раст фыссын æмæ раст дзурынын архайын	Морфологион æвзæрстытæ; интернеты æрмæгимæ кусын

					<p>ныхасы мидаг пайда кэныныл</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архайдтыты фатк сбэраг кэнын, амкъласонтимэ иумэ архайын, хибарэй ног ахуырадон архадмэ рахизын.</p> <p>Базонэ: эвзаджы иуэгтэи анализ кэнын, дзырдты амэ хьуыдыйэдты хсэн ахастытэ аразын</p>		
51.		Рацыд эрмэг зэрдыл эрлэууын кэнын	1	Рацыд эрмэг сфэлхат кэнын	<p>Рацыд эрмэг сфэлхат кэнын, хи ныхасы мидаг рацыд эвзаджы иуэгтэй пайда кэныныл ахуыр кэнын;</p> <p>радыдтытэ раст кэныныл архайын</p> <p>Коммуникативон: хи ныхас аразын, ныхасы радыдтытэ раст кэнын</p> <p>Регулятивон: ахуырадон архайдтыты фатк сбэраг кэнын, амкъласонтимэ иумэ архайын, хибарэй ног ахуырадон архадмэ рахизын</p> <p>Базонэ: эвзаджы иуэгтэи анализ кэнын, дзырдты амэ хьуыдыйэдты хсэн ахастытэ аразын</p>	Хи ныхасы хьэд аивдэр кэнынмэ тырнын	<p>Рацыд эрмэджы фэдыл беседаэ; индивидуалон бафарст;</p> <p>фронталон бафарст. Керэдзийы куыстыты хэрэхьэддзинад бэрэг кэнын</p>